

KULTÚRA BEZPEČNOSTI

Safety Culture

Ing. Vojtech ŠPROCH

LÚ SR

Obsah:

- Všeobecne – historický kontext
- Vzťah SMS – kultúra bezpečnosti
- Prvky kultúry bezpečnosti
- Zhrnutie/záver

Čo je kultúra bezpečnosti?

- Kultúra bezpečnosti sa odvíja od kultúry organizácie

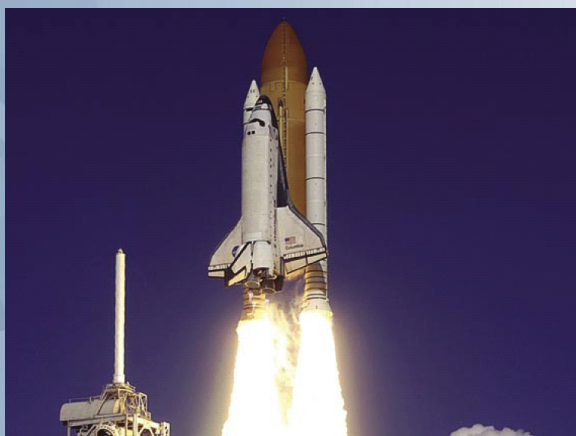
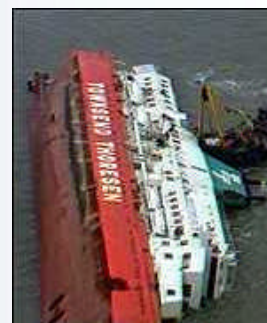
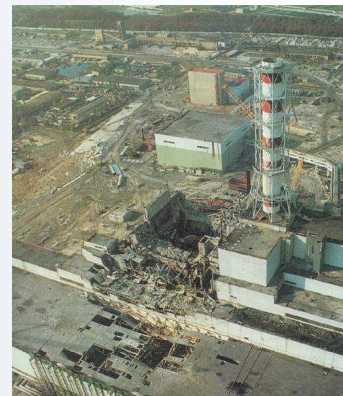

Kultúra organizácie   Kultúra bezpečnosti

Všeobecne – historický kontext

- Černobyl, 1986
- King's Cross stanica metra, 1998
- Herald of Free Enterprise trajekt, 1987)
- Nehoda vlaku Clapham Junction, 1989).
- Überlingen , July 1, 2002
- Raketoplán Columbia, 2003

Pojem ‘safety culture’ bol prvý krát spomenutý v záveroch vyšetrovania udalosti v Černobyle“

Niekoľko postrehov z vyšetrovacej správy Columbia ...

COLUMBIA
ACCIDENT INVESTIGATION BOARD

REPORT VOLUME I
AUGUST 2003

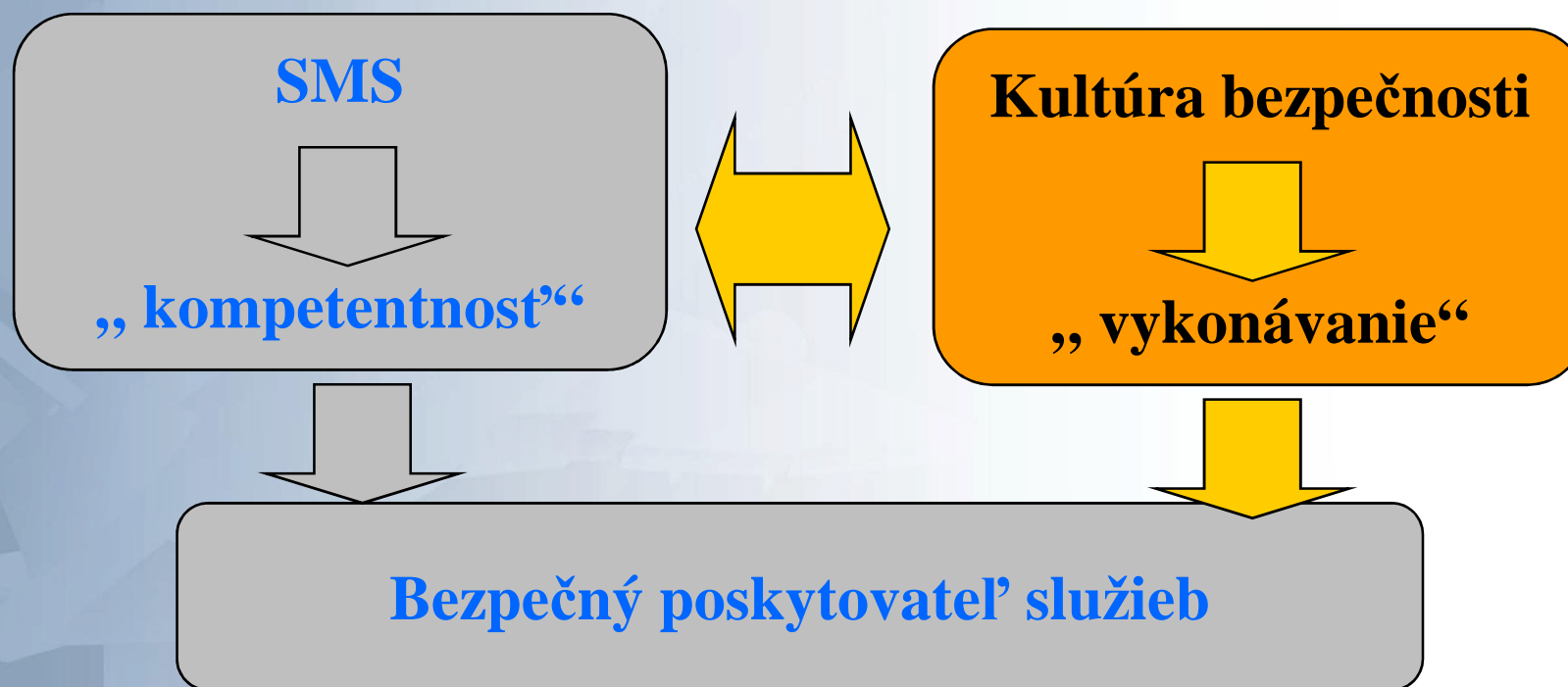
„ Príčiny tejto nehody sú zakorenené v samotnom programe letov v histórii a kultúre.....

... Kultúrne črty a organizačné zvyklosti škodiace bezpečnosti sa mohli vyvíjať, vrátane:

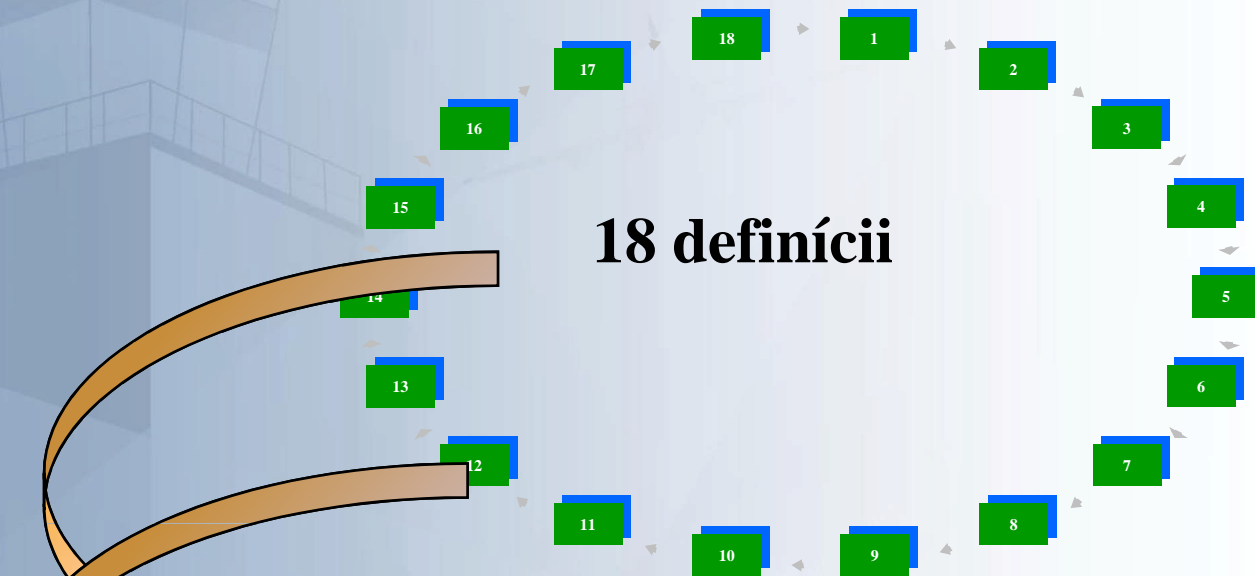
- spol'ahnutia sa na minulý úspech ako odpoveď na varovné hlasy technikov a inžinierov .....
- organizačných barier ktoré bránili účinnému pochopeniu kritickej situácie v bezpečnosti a ktoré potláčali rozdielne názory niektorých odborníkov na úroveň bezpečnosti....

SMS – KB Prečo sa zaoberať kultúrou bezpečnosti

- ATM je bezpečné odvetvie.....tak prečo potrebujeme porozumieť kultúre bezpečnosti
  - Nárast prevádzky – môže degradovať SMS ak nie je dostatočne silný
  - Formalizovaný SMS je implementovaný, potreba zaistiť efektívne plnenie SMS

Definovanie KB - postupnosť

I. that assembly of characteristics and attitudes in organizations and individuals which established that, as an overriding priority, nuclear plant safety issues receive the attention warranted by their significance'

II. Organizations with a positive safety culture are characterised by communications founded on mutual trust, by shared perceptions of the importance of safety, and by confidence in the efficacy of preventative measures.'

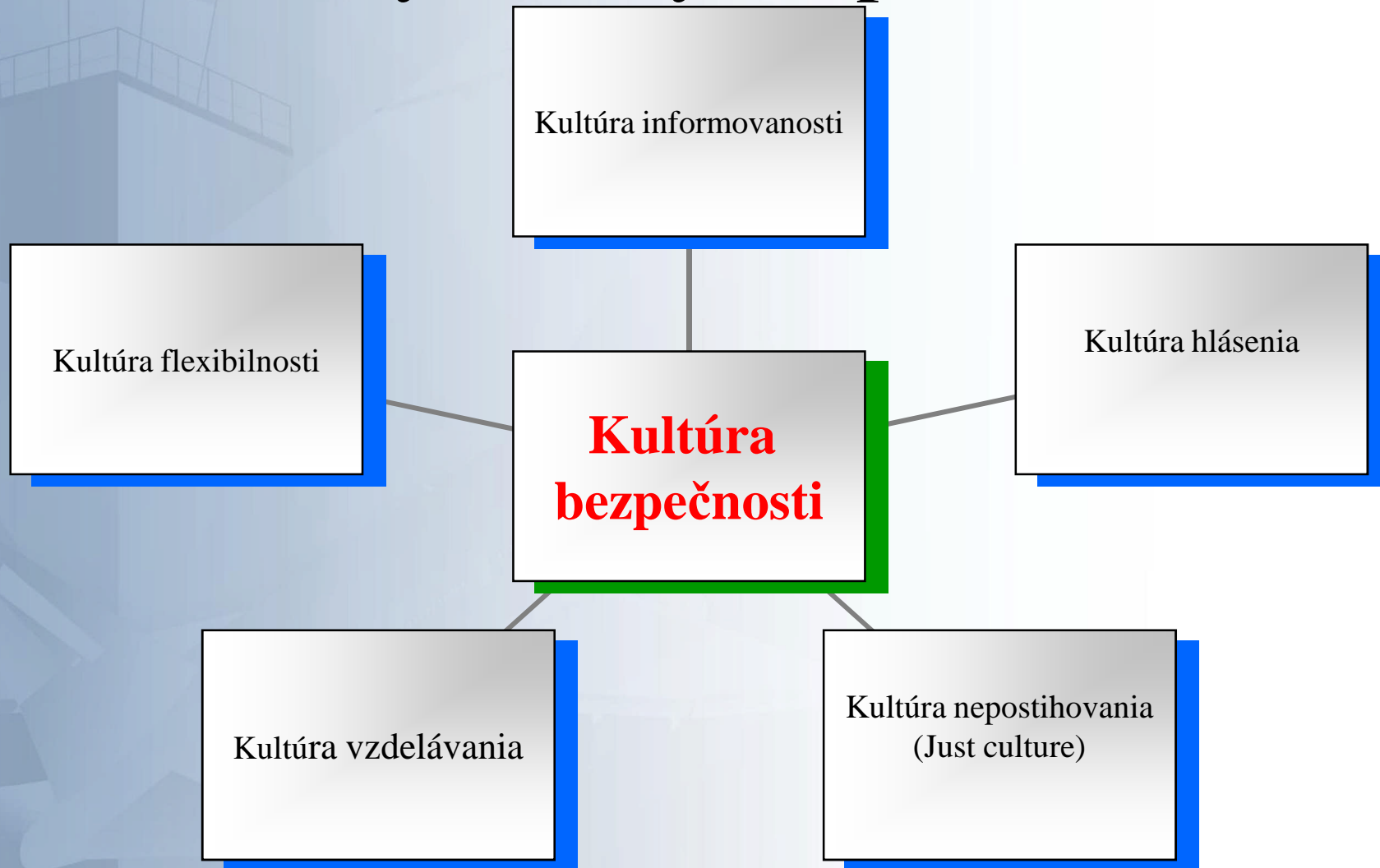

Definícia:

Kultúra bezpečnosti je komplex sub-kultúr vo vzťahu k jednotlivcovi aj organizácii. Osobné postoje (personál) a pravidlá uplatňované organizáciou môžu predchádzať alebo podporovať vznik nebezpečných javov, podmienok ktoré sú predchodcami nehôd/incidentov. Kultúra vo vnútri organizácie je rovnako dôležitá ako všetky ostatné investície do safety. Nie je to možné dosiahnuť cez noc, je to proces spoločného učenia sa ktoré vyžaduje čas.

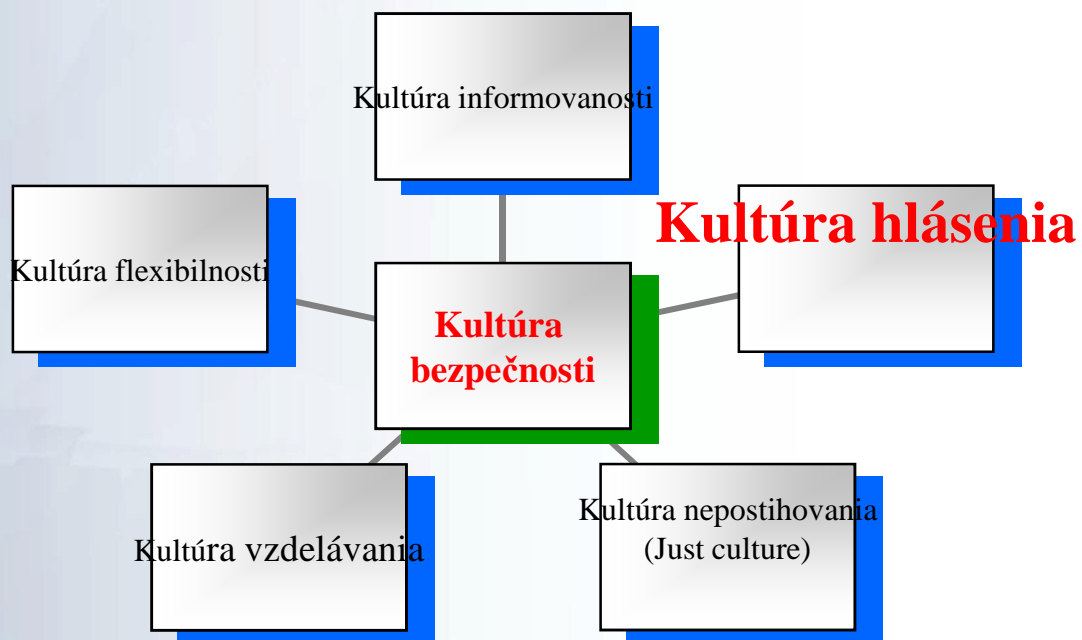

Prvky kultúry bezpečnosti

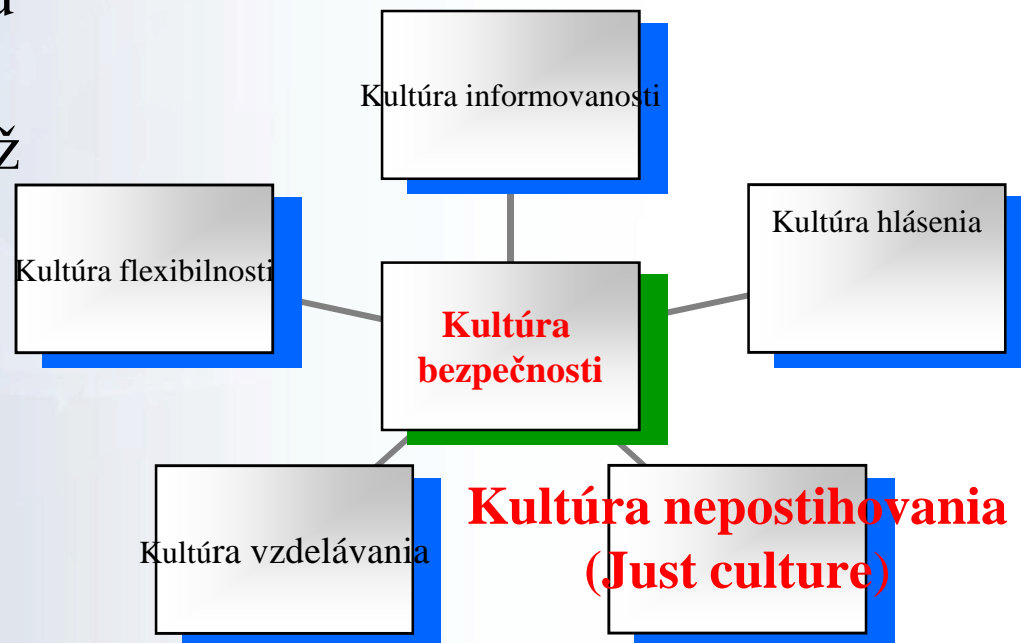
Kultúra hlásenia

Vnútorne prostredie (klíma), kde je personál pripravený hlásiť ich chyby a nebezpeč. zblíženie (near miss)

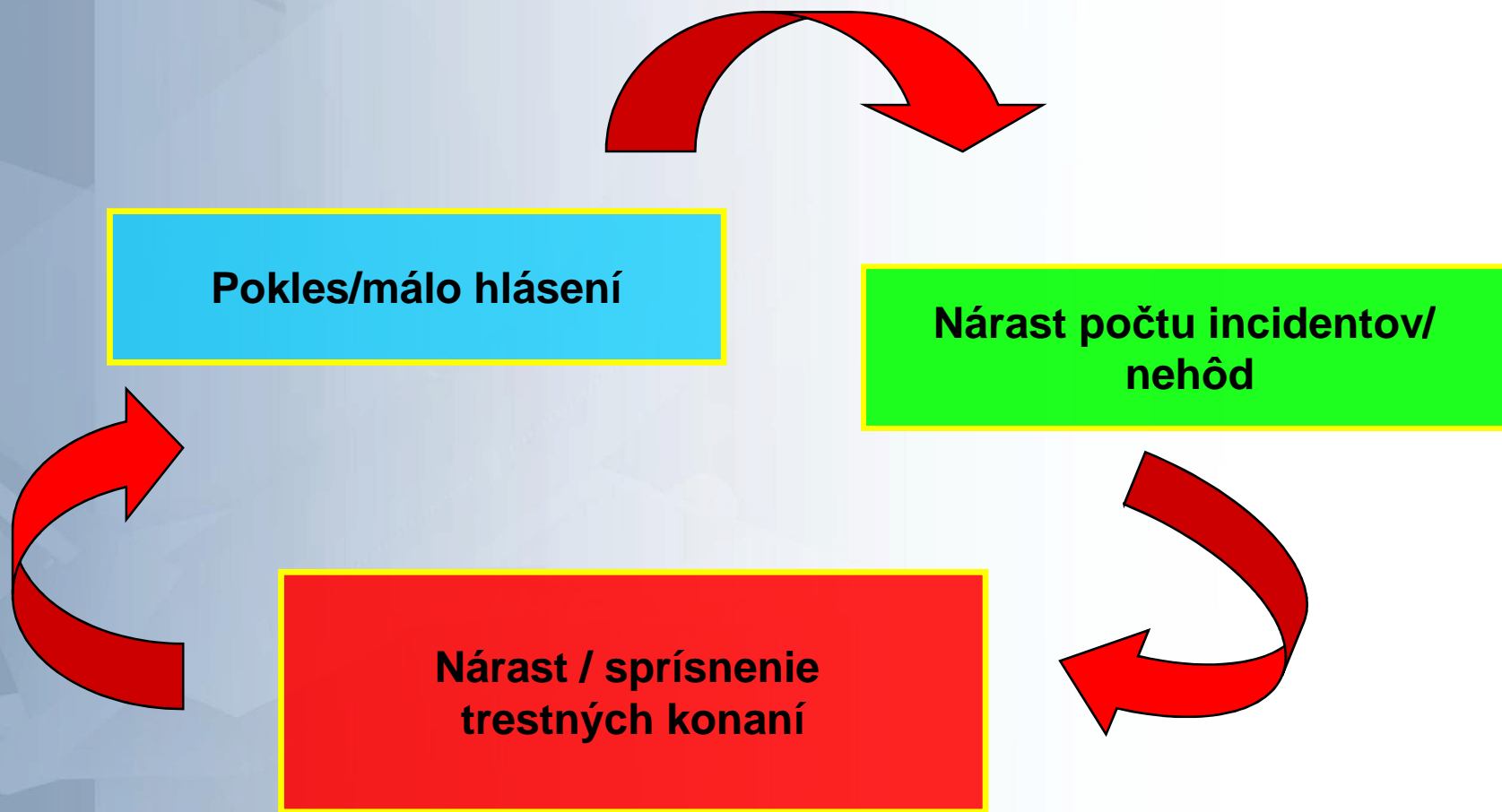
Kultúra nepostihovania (Just culture)

Atmosféra dôvery, v ktorej je personál povzbudzovaný (prípadne odmeňovaný) za poskytovanie základných informácií, ale kde sú jasne stanovené pravidlá čo je akceptovateľné správanie a čo už nie je.

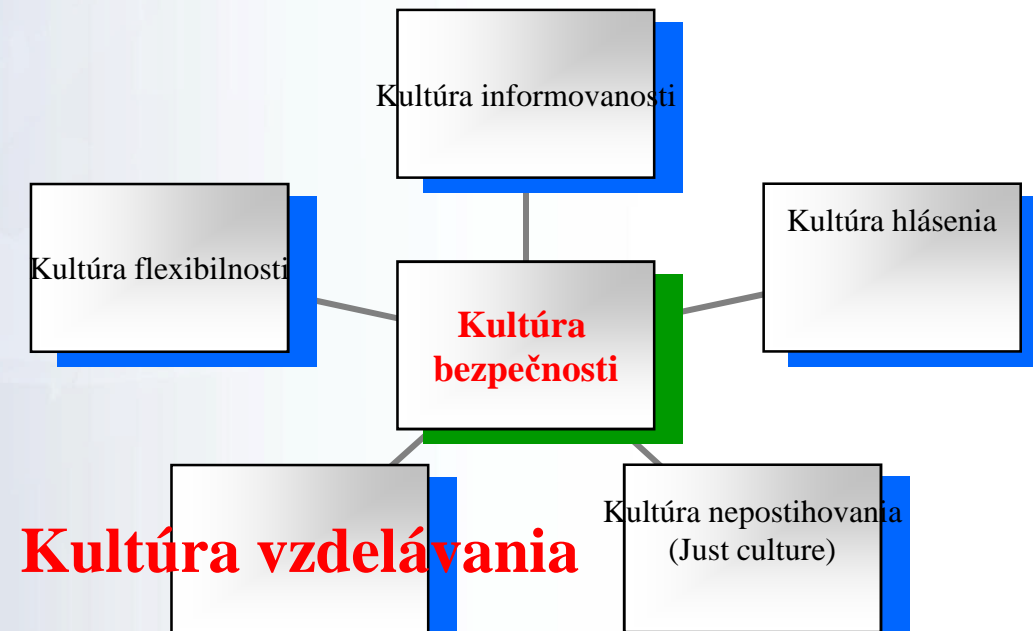
Kultúra nepostihovania (Just culture)

Možný efekt trest-hlásenia-udalosti “bludný kruh” **potreba Just Culture**

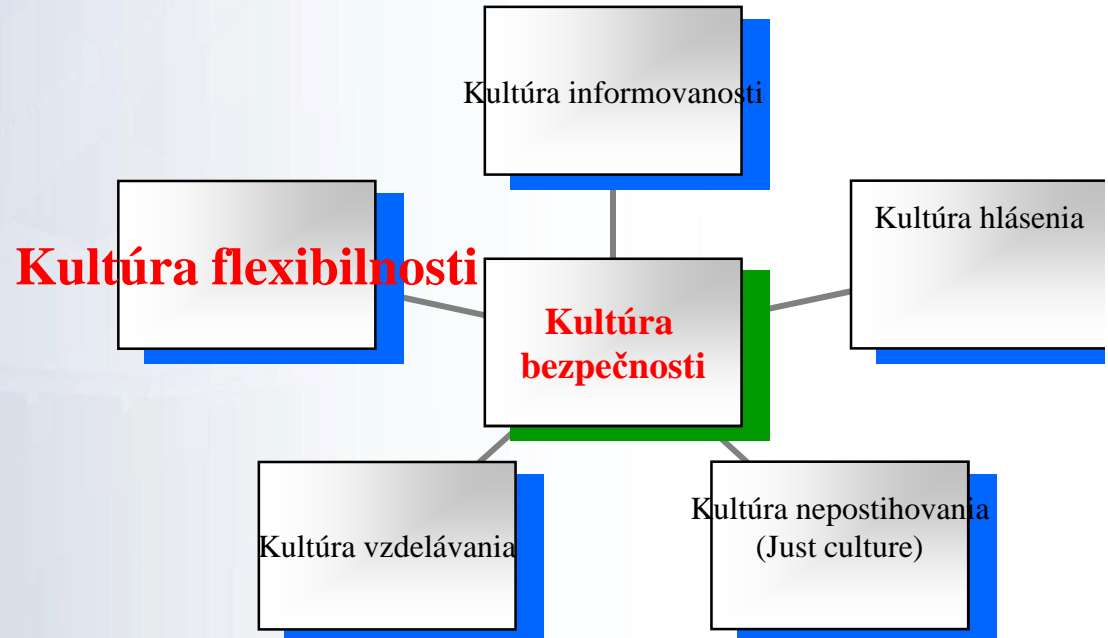
Kultúra vzdelávania

Organizácia musí mať vôľu a kompetencie prijať správne závery z informačného systému bezpečnosti a chcieť implementovať veľké reformy

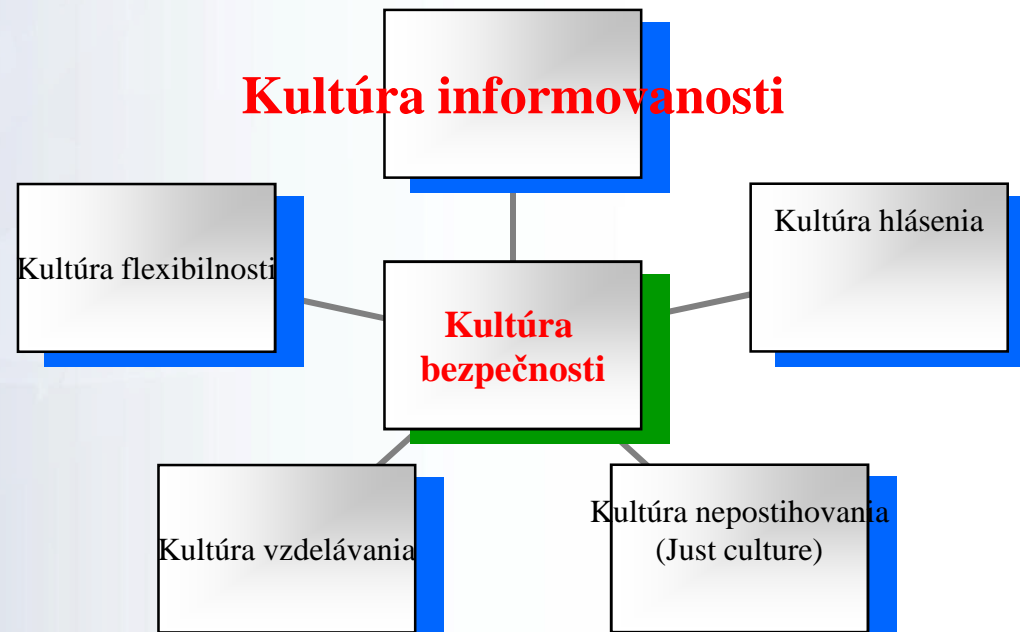
Kultúra flexibilitnosti

Kultúra v ktorej je organizácia schopná prekonfigurovať sama seba vo vzťahu k vyššiemu tempu operácií alebo určitých druhov hrozieb, pri prechode z konvenčného hierarchického módu na plochý mód.

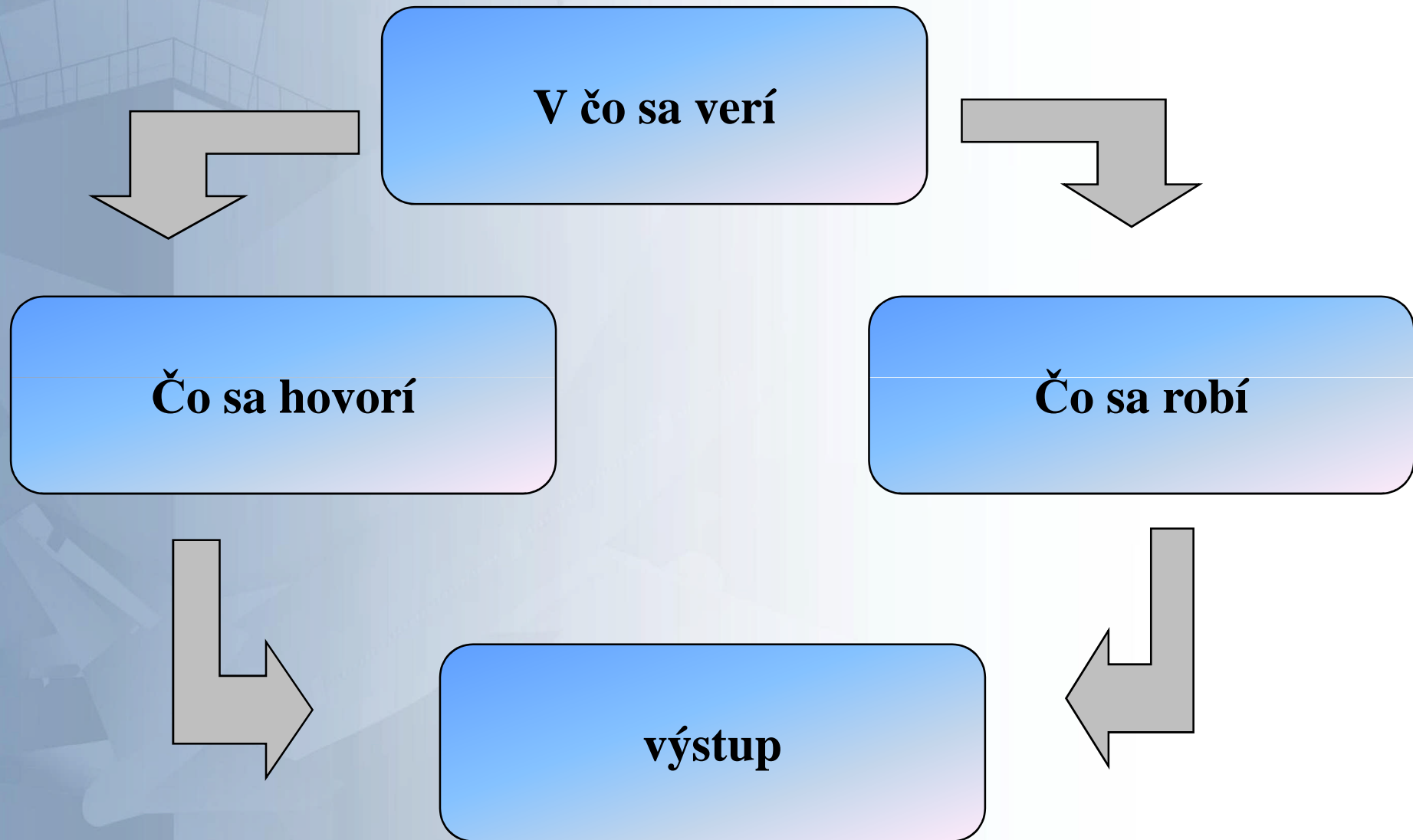
Kultúra informovanosti

Tí ktorí manažujú a prevádzkujú systém majú aktuálne vedomosti o ľudských, technických, organizačných a environmentálnych faktoroch ktoré predurčujú bezpečnosť systému ako celku

Zjednodušený model KB

Príklad zlej KB

ATCOs

ATCOs veria, že manažment hovorí to čo sa od manažmentu očakáva aby hovoril

ATCOs: cítia že sú trestaní za chyby

- Nedôvera v manažment
- Nehlásenie všetkých incidentov

manažment

Manažment verí, že chybám sa možno vyhnúť

Manažment: hovorí, že ATCOs by nemali byť trestaní za chyby

Manažment: nariaďuje preskúšanie a ďalší výcvik

- Nedostatky v systematickom vyhodnocovaní problémov
- Nezachytenie trendov
- Žiadna kultúra vzdelávania

V čo sa verí

Čo sa robí

výstup

Príklad dobrej KB

V čo sa verí

Manažment a ATCOs veria, že môžu podávať hlásenia na všetky udalosti a veria, že ľudské chyby jednoducho existujú a že hlásenia sú nástrojom vzdelávania a zvyšovania bezpečnosti

Čo sa hovorí

Manažment hovorí, že ATCOs by nemali byť trestaní za chyby

Čo sa robí

Management netrestá tých ktorí podávajú hlásenia ale práve naopak povzbudzuje ich k tejto činnosti

Výstup

ATCOs a Management si vzájomne dôverujú a veria že existuje kultúra netrestania a kultúra hlásenia

KB - Ako napredovať

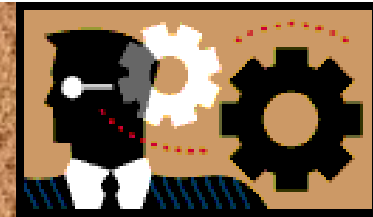
REf.:Safety, Security and Human Factors Business Division (DAP/SSH)
Understanding Safety Culture in Air Traffic Management

- **Možný spôsob rozvoja a manažmentu KB:**
  - **Informovanosť o KB**
  - **Spolupráca pri preverovaní úrovne KB – database of ANSPs**
  - **Tvorba manuálov pre oblasť KB**
  - **Nástroje na preverovanie a identifikovanie problematických oblastí v rámci KB**

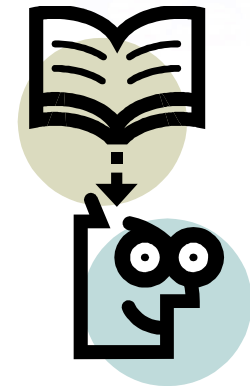
Záver

**Zlá kultúra bezpečnosti môže oslabovať
alebo úplne negovať procesy nastavené
v rámci SMS.**

Otázky ?

Zdroj informácií:

- www.eurocontrol.int/safesky
- <http://elearning.eurocontrol.int/>
- <http://www.skybrary.aero/landingpage/>
- *UNDERSTANDING SAFETY CULTURE IN AIR TRAFFIC MANAGEMENT - EUROCONTROL EXPERIMENTAL CENTRE EEC Note No. 11/06 Project D16/2005*